

***PSEUDEUOPHRYS PERDIFUMO*, A NEW SALTICID SPIDER FROM CASTELLABATE, ITALY
(ARANEAE, SALTICIDAE)**

Peter J. van Helsdingen

Naturalis Biodiversity Centre, P.O. Box 9517, Leiden, Netherlands (helsdingen@naturalis.nl)

ABSTRACT

A new salticid spider, *Pseudeuophrys perdifumo* spec. nov., is described from the surroundings of Castellabate in Salerno, Italy. The discriminating characters are compared with *P. nebrodensis* which it closely resembles.

Key words: Italy, *Pseudeuophrys perdifumo* spec. nov., Salticidae

***Pseudeuophrys perdifumo* spec. nov.**

Figs. 1-3.

In 2013 a number of specimens were collected which could be identified as close to *Pseudeuophrys nebrodensis* Alicata & Cantarella, 2000 but were found to be different. The specimens were listed as *Pseudeuophrys* cf *nebrodensis* in our earlier paper on the Castellabate survey (IJland & Van Helsdingen 2014) and are described here as *Pseudeuophrys perdifumo* spec. nov. The species is named after the municipality Perdifumo and the mountain of that name in the province Salerno where the specimens have been collected.

P. nebrodensis was described from Sicily (Alicata & Cantarella 2000) and subsequently recorded from Sardinia (Pantini et al. 2013). Species of *Pseudeuophrys* are very similar in their genitalia, especially in the females. Differences in size and coloration of body and legs are helpful. The differences in the male palps mostly concern the length of the palpal tibia and the shape of the tibial apophysis and the shape of the embolus. Differences are slight, but appear to be constant. In females the epigynes and vulval structures are not easily distinguishable and mostly concern the size and shape of the receptacula seminis. The differences we noticed between our specimens and *P. nebrodensis* in our opinion necessitate the description of this new species.

Material. ITALY, Province Salerno, Selva, Monte di Perdifumo W of Perdifumo, 06.v.2013, N 40°15'41.57" E 15°03'01.04"; roadside along *Castanea* plantation, with vegetation consisting of *Spartium junceum*, *Genista* spec., *Thymus* spec., *Rubus* spec., *Allium neapolitanum*, *Serapias* spec.; hand collecting, beating, sweeping – male Holotype, 2 male paratypes, 1 female paratype (probably not yet adult).

Diagnosis

Close to *P. nebrodensis*, but smaller, with shorter palpal tibia and tibial apophysis, and different shape of embolus. Hind legs annulated. Opisthosoma with four white dots.

Description

Holotype, male. Total length (all measurements in mm) 3.6 (inclusive eye lenses and spinnerets); prosoma length 2.0, width 1.45; abdomen length 1.8, width 1.35, height 1.10.

Legs:

	I	II	III	IV
Fe	1.40	0.95	1.15	1.17
Pa	0.85	0.62	0.62	0.60
Ti	1.01	0.70	0.70	0.87
Mt	0.67	0.50	0.62	0.80
Ta	0.42	0.35	0.40	0.47

Cymbium, length 0.60, length of tibia (inclusive apophysis) 0.35.

Coloration. Generally dark with partly annulated legs. Prosoma with shiny black cephalic part, posterior part dark-brown with a median, ill-defined lighter streak. Clypeus with long white setae. Femur of palp and patella yellow, other segments grey. Legs blackish-brown with basal part of patella and tarsus a shade lighter; legs III and IV with basal half of tibiae blackish and a narrow black ring at the tip contrasting with the yellow middle part; tarsi yellow. Opisthosoma with indistinct dorsal pattern on anterior part, four white dots (white setae), the posterior pair largest, posterior part with narrow light chevrons on darker surface (fig. 3).

Male palp. Palpal tibia short, wider than long in dorsal view. Tibial apophysis long and slender and twice as long as tibia in dorsal view, tapering to a narrow tip which curves inward towards the cymbium, thus resembling a crochet-hook (fig. 1). Proximal part of the bulbus rather bulky with straight posterior margin in ventral view giving it a squarish shape. Embolus straight after the basal curl, parallel-sided until it curves mesad, gradually tapering to its tip, without any distinct widening or constriction (fig. 2).

Figures 1-2. Male of *Pseudeuphrys perdifumo* spec. nov. 1, male palp, dorsal view; 2, male palp, ventral view. Scale lines: 0.2 mm.

Female.

Total length 3.4 (inclusive eye lenses and spinnerets); prosoma length 1.82, width 1.37; abdomen length 2.3, width 1.65, height 1.50. Coloration in general as in males, but the white spots on the opisthosoma are absent in the single specimen. It is clear that the female we collected is not really adult, although the receptacula are present. The available vulva is depicted (fig. 4).

Size ranges.

Measurements for all the specimens collected can be summarized as follows.

Male: total length 2.9-4.3, prosoma length 1.47-2.25, width 1.07-1.65. Female: as indicated above.

Comments. In *P. nebrodensis* the tibial apophysis is about as long as the tibia, which is as long as wide in dorsal view (Alicata & Cantarella 2000: fig. 2). In *P. nebrodensis* the embolus runs more or less straight towards the tip of the cymbium, widening before it ends with a sharp point (Alicata & Cantarella 2000: fig. 3). I have not examined original material of *P. nebrodensis* and only have used the original description and illustrations of

Figure 4. *Pseudeuphrys perdifumo* spec. nov. 3, male; 4, vulva of immature female. Scale lines 1.0 mm (3) and 0.2 mm (4).

Alicata & Cantarella for comparison. *P. nebrodensis* is distinctly larger than our new species. Alicata et al. do not give overall lengths of their specimens in the description but only the length and width of the prosoma. For their males they give a prosoma length of 2.13-2.67 mm (1.47-2.25 in *perdifumo*), for the females 2.0-2.41 mm (1.82 in *perdifumo*).

REFERENCES

- Alicata, P. & T. Cantarella 2000. I salticidi di Sicilia: stato della conoscenza e descrizione di due nuove specie (Araneae Salticidae). – Memorie della Società Entomologica Italiana 78: 485-498.
 IJland, S. & P.J. van Helsdingen 2014. On some spiders (Arachnida, Araneae) from the surroundings of Castellabate, Italy. – Nieuwsbrief SPINED 34: 16-33.
 Pantini, P., A. Sassu & G. Serra 2013. Catalogue of the spiders (Arachnida Araneae) of Sardinia. – Biodiversity Journal 4: 3-104.

HELIOPHANUS TRIBULOSUS (ARANEAE, SALTICIDAE) WAARGENOMEN IN NEDERLAND

Peter J. van Helsdingen

European Invertebrate Survey – Nederland, P.O. Box 9517, 2300 RA Leiden, Netherlands (helsdingen@naturalis.nl)

&

Frans IJsselstijn

Leliestraat 12, 3286VP Klaaswaal (fransijsselstijn@hotmail.com)

ABSTRACT

Heliophanus tribulosus has been spotted in a garden in Klaaswaal, province Zuid-Holland in the Netherlands, in 2013 and again in 2015, single individuals in both cases. Its occurrence there can probably be explained by several visits in successive years to the Eiffel mountain range in Germany, from where the species has been frequently recorded.

Key words: *Heliophanus tribulosus*, imported species, waarneming.nl

In 2015 nam Frans IJsselstijn in zijn tuin in Klaaswaal een springspin waar en plaatste die waarneming met foto op waarneming.nl met de vraag welke soort dat zou kunnen zijn. Aanleiding voor een reeks van suggesties die allemaal uitgingen van het idee dat het om een Nederlandse soort moest gaan. Een determinatie aan de hand van een foto is meestal erg moeilijk omdat de juiste morfologische kenmerken niet allemaal goed te zien zijn, met name het genitaalorgaan, dat bij de determinatie in de regel het doorslaggevende kenmerk vormt. Zeker bij een *Heliophanus* wat het volgens sommigen zou moeten zijn.

Het bleek tenslotte niet om een Nederlandse soort te gaan, maar om *Heliophanus tribulosus* Simon, 1868. In huidige, dynamische tijd met continue transporten van goederen en een veranderend klimaat zijn waarnemingen van vreemde soorten bijna aan de orde van de dag. Vaak zijn het exoten – met geïmporteerde goederen meegekomen exemplaren – maar soms valt dat niet te achterhalen en kan er sprake zijn van natuurlijke uitbreiding van het areaal van een soort. Spinnen worden nu eenmaal niet door erg veel mensen bekeken en herkend en dus kan een soort al langer in ons land voorkomen zonder opgemerkt te zijn.

In zekere zin was dat laatste hier ook het geval, want in 2013 (10.vii.2013) nam Frans deze soort al waar in zijn tuin en plaatste hem ook toen al op waarneming.nl, ook met foto, maar met die waarneming gebeurde verder niets of hij werd in ieder geval niet gevalideerd. De nieuwe waarneming van 2015 (26.vii.2015) werd na plaatsing dus wel van commentaar voorzien. De spin verdween in de tuin van Frans IJsselstijn uit het zicht, maar de volgende dag kon het diertje worden gevangen. De validator voor spinnen bij waarneming.nl, Johan Bink, kreeg het dier ter controle. Het was een vrouwtje dat na enige tijd eieren legde waaruit jongen kwamen. Bevruchte eieren dus.

Komt de soort nu in Nederland voor? In ieder geval werd deze soort op dezelfde plaats – de tuin in Klaaswaal, gemeente Cromstrijen – met twee jaar tussenpoos gezien. Twee keer dezelfde soort in je tuin geïmporteerd krijgen lijkt niet waarschijnlijk. Toch is de kans groot dat dit wel het geval is geweest. Frans is namelijk regelmatig met vakantie geweest in de Eiffel en dat is een gebied waar deze soort voorkomt (Staudt 2015). Drie bezoeken in augustus 2013, augustus 2014 en mei 2015 hebben waarschijnlijk lifters naar Nederland opgeleverd. Zoiets kan natuurlijk een blijvende populatie opleveren, maar of daar nu al sprake van is moeten we